

ശ്രദ്ധ

പി.റ്റി. പൗലോസ്

ഞാൻ സുരേഷ് മേനോൻ. കഥയെഴുതാൻ എനിക്കറിയില്ല. പക്ഷേ, എനിക്കിത് എഴുതാതിരിക്കാൻ കഴിയില്ല. ജന്മവ്യഥകളുടെ ശാന്തമൗനങ്ങളിൽ വിരസതയുടെ രാപ്പകലുകൾക്കു വിരാമമിട്ട്, ആകാശത്തിലെ നക്ഷത്രക്കൂട്ടങ്ങളിൽനിന്നുവീണ വെള്ളിനക്ഷത്രമാണവൾ, ഞങ്ങളുടെ പൊന്നുമോൾ. അവളുടെ കലപിലശബ്ദങ്ങൾ ഞങ്ങൾക്ക് ഹൃദയതാളമായി; അവളുടെ കിളിക്കൊഞ്ചൽ ഞങ്ങളുടെ മരവിച്ച മനസ്സുകളെ ഇക്കിളിയിട്ടുണർത്തി.

ആറു മാസം കഴിഞ്ഞ അവളുടെ ചോറുട്ടും പേരിടീലും ഇന്നലെ ആയിരുന്നു, ഗുരുവായൂരമ്പലത്തിൽ. ലേഖ പതിവിലും ഉന്മേഷവതിയായിരുന്നു. നീണ്ട പതിനാലു കൊല്ലത്തെ കാത്തിരിപ്പിനുശേഷം കനിഞ്ഞുകിട്ടിയ അമൃല്യരത്നമാണു പൊന്നുമോൾ. അവളുടെ ചോറുട്ട് ലേഖയുടെ ഇഷ്ടദേവനായ ശ്രീകൃഷ്ണന്റെ തിരുസന്നിധിയിലാകട്ടെ എന്നു തീരുമാനിച്ചതും അവൾതന്നെ. കൊച്ചുമോൾക്കിടേണ്ട പേര് മനസ്സിലിട്ടു താലോലിക്കുകയായിരുന്നു ലേഖയുടെ അച്ഛൻ ജടാധരക്കുറുപ്പ്. വീട്ടിൽവെച്ചു നടത്തിയ ഇരുപത്തെട്ടുകെട്ടിന് എന്താൻ കഴിയാത്ത അദ്ദേഹത്തോടുള്ള ആദരവായി, ചോറുട്ടിനുതന്നെ മോൾക്കു പേരിടാൻ അച്ഛനോടു ഞങ്ങൾ പറയുകയായിരുന്നു. അച്ഛനും അമ്മയും ഏഴുമണിക്കൂറുതന്നെ സേലത്തുനിന്ന് ഗുരുവായൂരിൽ എത്തുമെന്ന് അറിയിച്ചതുകൊണ്ട്, ഞങ്ങൾ വൈകാരികതയോടെ പുലർച്ചെ നാലു മണിക്കു പുറപ്പെട്ടു.

സീപോർട്ട്-എയർപോർട്ട് റോഡിലൂടെ, എന്റെ അദ്ധ്യാപകജീവിതത്തു തുടക്കം കുറിച്ച കാക്കനാട് ഭാരത്മാതാ കോളജിനു മുന്നിലെത്തിയപ്പോൾ, കാല് ബ്രെയ്ക്കിൽ അറിയാതെ അമർന്നു. മറവിയുടെ മാറാല മുടിയ സ്മരണകളുടെ അസ്വസ്ഥതകളുടെ ആഴങ്ങളിലേക്ക് എന്റെ ചിന്തകൾ താണിറങ്ങി. കാർ യാത്രികയായി ഓടിക്കൊണ്ടിരുന്നു. യാത്രയിൽ ഞാൻ ലേഖയോടു സംസാരിച്ചുപോലുമില്ല. മനഃപൂർവ്വമായിരുന്നില്ല. എവിടെയോ മുറിഞ്ഞുപോയ ഓർമ്മകളുടെ കണ്ണികൾ വിളക്കിച്ചെർക്കാൻ ശ്രമിക്കുകയായിരുന്നു. തൃശൂർ കഴിഞ്ഞ ഗുരുവായൂർക്കു തിരിഞ്ഞപ്പോൾ ഞാൻ കാർ സൈഡിൽ ഒതുക്കി.

“ലേഖ എന്നോടു ക്ഷമിക്കണം.”

“എന്താണു സുരേഷ്?”

“മോൾക്ക് പേര് ഞാൻതന്നെ കണ്ടിട്ടുണ്ട്. അതേ ഇടുകയുള്ളൂ.”

“അത് അച്ഛനോടു കാണിക്കുന്ന നന്ദികേടല്ലേ?”

ഞാൻ അല്പം ദേഷ്യത്തിൽ: “എന്റെ മനഃസാക്ഷിയോട് ഞാൻ നന്ദികേട് കാട്ടാതിരിക്കാനാണ്.”

എന്നെ എന്നും അനുസരിച്ചിട്ടുള്ള ലേഖ പിന്നീടൊന്നും മിണ്ടിയില്ല.

ഗുരുവായൂരത്തെ, ചടങ്ങുകളെല്ലാം കഴിഞ്ഞു. മോൾക്ക് എന്റെ മനസ്സിലുണ്ടായിരുന്ന പേരുതന്നെ ഇട്ടു. ലേഖയുടെ അച്ഛൻ നീരസമുണ്ടായിരുന്നെങ്കിലും പുറത്തറിയിച്ചില്ല. ഊണു കഴിഞ്ഞ അച്ഛനും അമ്മയും സേലത്തേക്കും ഞങ്ങൾ വൈകാരികതയോടെ തിരിച്ചു.

മടക്കയാത്രയിൽ ലേഖയോട് അവളറിയാത്ത ആ കഥ ഞാൻ പറഞ്ഞു. പത്തു വർഷങ്ങൾക്കുമുമ്പ് എന്റെ ഹൃദയത്തിന്റെ ഏതോ കോണിൽ കൂടുകൂട്ടിയ കുഞ്ഞാറ്റയുടെ കഥ. അവൾ ഒരു പ്രഭാതപുഷ്പമായിരുന്നു. ആ പുഷ്പങ്ങളിൽ പറ്റിയമർന്ന മഞ്ഞുകണങ്ങളിൽ സ്നേഹത്തിന്റെ ആർദ്രതയുണ്ടായിരുന്നു. നിഷ്പകളങ്കതയുടെ കുള്ളർകാറ്റായി, സ്നേഹത്തിന്റെ തൂവൽസ്പർശമായി എന്നെ തലോടിക്കൊന്നുപോയ ആ പത്രങ്ങളു വയസ്സുകാരി കൊച്ചുസുന്ദരിയെ ഞാൻ വിസ്മൃതിയിലേക്കു തള്ളിയകറ്റി. എന്നോടു ക്ഷമിക്കൂ, കുട്ടീ. ഈ മറവി എന്റെമാത്രം തെറ്റാണ്, എന്റെമാത്രം.

ഞാൻ ഓർത്തെടുത്തു, അവളെ കണ്ട ആദ്യദിവസം. ഞാനന്യോ ക്ഷണമേ പാർട്ടി ലക്ചറായി ജോലി ചെയ്യുന്നു. എന്നും രാവിലെ എൻ.ജി.ഒ. ക്യാർട്ടേഴ്സ് ബസ്സ്റ്റോപ്പിൽ ബസ്സിറങ്ങി കോളജിലേക്കു നടക്കുകയാണു പതിവ്. കോളജിലെ കുട്ടികളും അടുത്ത സ്കൂളുകളിലെ കുട്ടികളും ഒപ്പമുണ്ടാവും. ഒരു ദിവസം മൂന്നു പെൺകുട്ടികൾ ഞാൻ നടക്കുന്ന വേഗത്തിൽ എന്നോടൊപ്പം പിറകെ എത്തുന്നു. ഞാൻ തിരിഞ്ഞുനോക്കി. മൂന്നും നല്ല ഗൗരവത്തിലാണ്. ഞാൻ കോളജിലേക്കു തിരിയുന്ന കവലയിലെത്തിയപ്പോൾ അവരെ കണ്ടില്ല. അവർ അവരുടെ സ്കൂളിലേക്കു തിരിഞ്ഞിട്ടുണ്ടാവും. പിറ്റേ ദിവസവും അവർ പിന്നാലെയുണ്ട്, ഗൗരവഭാവത്തിൽത്തന്നെ. അതിനടുത്ത ദിവസം ഒരു കുട്ടി മാത്രമേയുള്ളൂ. അവൾ പിന്നിൽനിന്നും മുന്നിലേക്കു കയറി എന്നോടൊപ്പം നടക്കുന്നു. ഒന്നും മിണ്ടുന്നില്ല. വെളുത്തുമെലിഞ്ഞുനീണ്ട ഒരു സുന്ദരിക്കുട്ടി. മുടി രണ്ടായി പിന്നിയൊതുക്കി, തോളിൽ സ്കൂൾബാഗുമായി. അവളുടെ സ്കൂളിനടുത്തെത്തിയപ്പോൾ എന്നെ തിരിഞ്ഞുനോക്കി ഒരു പുഞ്ചിരി സമ്മാനിച്ചു അവൾ ഓടിയകന്നു. അടുത്ത ദിവസങ്ങൾ ശനി-ഞായർ അവധിദിനങ്ങളായിരുന്നു.

തിങ്കളാഴ്ച ഞാൻ ബസ്സിറങ്ങി നടന്നപ്പോഴും ആ കുട്ടി പിറകെയുണ്ട്. എവിടെനിന്നാണ് അവൾ വരുന്നതെന്നുമാത്രം എനിക്കറിയില്ല. ഞാൻ നല്ല വേഗത്തിൽത്തന്നെ നടന്നു. അവൾ ഓടി എന്നോടൊപ്പം എത്താൻ പ്രയാസപ്പെടുന്നു. അവൾ പിറകിൽനിന്നു വിളിച്ചുപറഞ്ഞു: “ഒന്നു പതുക്കെ പോ, മാഷേ. ഞാനും പിറകെ എത്തിക്കോട്ടെ.”

ഞാൻ നടപ്പ് പതുക്കെയൊക്കി. അവൾ എന്നോടൊപ്പമെത്തി. ഞാൻ ചോദിച്ചു: “കുട്ടി എന്റെ പിറകെ എന്തിനാ ഇങ്ങനെ കൂടുന്നതാണ്?”

“ചുമ്മാ, ഒരു രസത്തിന്.”

എനിക്കും അല്പം രസം തോന്നി: “കുട്ടിയുടെ പേരെന്താണ്?”

“ശ്രദ്ധ. ശ്രദ്ധാവർമ്മ.”

“ശ്രദ്ധ ഏതു ക്ലാസ്സിലാ പഠിക്കുന്നതാണ്?”

“സിക്സ് ബി. റോം നമ്പർ 24, മൗണ്ട് സിനായ് പബ്ലിക് സ്കൂൾ.”

“കുട്ടിയുടെ വീടെവിടെയാണ്?”

“ഇവിടെത്താ. മാഷ് ബസ്സിറങ്ങുന്നതിനപ്പുറത്തെ തട്ടുകയുടെ അരികിലൂടെ വഴിയേ അല്പം പോയാൽമതി.”

“വീട്ടിൽ ആരൊക്കെയുണ്ട്?”

“വീട്ടിൽ അച്ഛൻ ഡോ. പ്രഭാകരവർമ്മ, മെഡിക്കൽ ട്രസ്റ്റ് ഹോസ്പിറ്റലിൽ ന്യൂറോളജിസ്റ്റാണ്. അമ്മ രേഖാവർമ്മ, വീട്ടമ്മയാണ്. നല്ലവണ്ണം ചിത്രം വരയ്ക്കും; അമ്മയുടെ ചിത്രങ്ങളുടെ ഒരു പ്രദർശനം ഫൈനാർട്ട്സ് ഹോളിൽ കഴിഞ്ഞ മാസം

ഉണ്ടായിരുന്നു. പിന്നെ, ഒരു ചേച്ചി, ശ്രുതിവർമ്മ. അവൾ സെൻറ് തെരൈസാസിൽ പത്തിൽ പഠിക്കുന്നു. പിന്നെ ഞങ്ങളുടെ...”

അപ്പോഴേക്കും അവൾക്കു സ്കൂളിലേക്കു തിരിയേണ്ടിത്തന്നി; അവൾ ബൈ പറഞ്ഞു സ്കൂളിലേക്ക് വേഗം നടന്നു. ഞാൻ കോളജിലേക്കു നടക്കുമ്പോൾ ആ കൊച്ചുസുന്ദരിയുടെ കളങ്കമില്ലാത്ത സംസാരത്തെപ്പറ്റിയായിരുന്നു ചിന്ത.

അടുത്ത രണ്ടുമൂന്നു ദിവസം ആ കുട്ടിയെ ഞാൻ കണ്ടില്ല. ബസ്സിറങ്ങിയപ്പോൾ ചുറ്റും നോക്കിയെങ്കിലും അവളെ അവിടെങ്ങും കണ്ടില്ല. അടുത്ത ദിവസം എന്റെ ബസ് വരുന്നതും കാത്ത് അവൾ ബസ്സ്റ്റോപ്പിൽ കാത്തുനിൽക്കുകയായിരുന്നു. ബസ്സിറങ്ങിയപ്പോൾ ഓടി എൻറടുത്തെത്തി. മുഖത്ത് അൽപം ക്ഷീണം തോന്നിയെങ്കിലും ഉന്മേഷവതിയായിരുന്നു. ഞങ്ങൾ നടക്കുമ്പോൾ ഞാൻ ചോദിച്ചു: “മോളെ രണ്ടുമൂന്നു ദിവസം കണ്ടില്ലല്ലോ.”

“അപ്പോൾ എന്തെപ്പറ്റി മാഷിന് ചിന്തയുണ്ട്!”

“അല്ല, ഞാൻ വെറുതെ ചോദിച്ചെന്നേയുള്ളൂ.”

“എനിക്കു പനിയായിരുന്നു.”

“ഇപ്പോഴെങ്ങനെ?”

“കുറഞ്ഞു. പരിപൂർണ്ണസുഖം.”

“അച്ഛൻ ഡോക്ടറായതുകൊണ്ട് ടീറ്റ്മെന്റും മരുന്നും സമയത്തിനു കിട്ടിക്കാണു?”

“ഇല്ല. അച്ഛൻ എപ്പോഴും തിരക്കാണ്. അമ്മയാണ് എന്റെയും ചേച്ചിയുടെയും കാര്യങ്ങൾ ശ്രദ്ധിക്കുന്നത്. ഇന്നലെ ഞാൻ മാഷിന്റെ കാര്യം അമ്മയോടു പറഞ്ഞു.”

“എന്റെ എന്തു കാര്യം പറഞ്ഞു? ഏന്റെ ഒരു കാര്യവും മോൾക്കറിയില്ലല്ലോ.”

“അതല്ല. മാഷിനെ ഞാൻ പരിചയപ്പെട്ടെന്നും, നല്ല മാഷാണെന്നും...എന്നൊക്കെ.”

പതിവുപോലെ അവൾ സ്കൂളിലേക്കും ഞാൻ കോളജിലേക്കും തിരിഞ്ഞു. ആ നിമിഷമുതൽ ആ സുന്ദരിക്കുട്ടി എന്റെ ഹൃദയത്തിൽ ഒരു പൊറുതിക്ക് കൂടാറുകിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു.

അടുത്ത ദിവസം ഞാൻ ബസ്സിറങ്ങിയപ്പോൾ അവളെ കണ്ടില്ല. ഞാൻ അവൾക്കുവേണ്ടി വെയ്റ്റ് ചെയ്തു. പെട്ടിക്കടയുടെ അരികിലുള്ള വഴിയരികിലൂടെ അവൾ ഓടിവരുന്നു. അടുത്തെത്തിയപ്പോൾ കിതച്ചുകൊണ്ട്: “എന്റെ മാഷേ, ഞാനിന്നൽപം വൈകിപ്പോയി. മാഷ് എനിക്കുവേണ്ടിയും കാത്തിരിപ്പു തുടങ്ങി!”

ഞാൻ മറുപടിയൊന്നും പറയാതെ അവളോടൊപ്പം നടപ്പു തുടങ്ങി. ഞാൻ കോളജുപകനാണെന്നും ഇംഗ്ലീഷാണ് എന്റെ വിഷയമെന്നും അവൾ എന്നിൽനിന്ന് ചോദിച്ചറിഞ്ഞു. അവൾ ചോദിച്ചു: “മാഷിന് കടങ്കഥകൾ ഇഷ്ടമാണോ?”

“അങ്ങനെ പ്രത്യേകിച്ചു ഇഷ്ടമൊന്നുമില്ല.”

“ഏകിലും ചോദിക്കട്ടെ?”

“ഒും, നോക്കാം..”

“എന്നാൽ പിടിച്ചോ. ‘ഞെട്ടില്ലാ വട്ടയില’?”

“‘പപ്പടം’. അതാർക്കാണ് അറിയില്ലാത്തത്!”

“കാള കിടക്കും, കയറോടും’?”

“‘മത്തങ്ങ’.”

“‘കിലുകിലുകും കിക്കിലുകും ഉത്തരത്തിൽ ചത്തിരിക്കും’?”

ഞാൻ ചിരിച്ചുകൊണ്ട്, “‘താക്കോൽ’. ഇതൊക്കെ എല്ലാവർക്കും അറിയാവുന്നതല്ലേ? ഈ കൊച്ചിന്റെ ഒരു കാര്യം!”

“എന്നാൽ ഓ പിടിച്ചോ അടുത്ത ചോദ്യം: അമൂൽ എന്ന വാക്കിന്റെ പൂർണ്ണരൂപം പറയൂ, മാഷേ.”

അവൾ കടങ്കഥകൾ വിട്ട് അറിവിന്റെ അടുത്ത മേഖലയിലേക്കു കടന്നു. ഞാനൊന്നു പരുങ്ങി. AMUL...അത് എനിക്കറിയാവുന്നതായിരുന്നല്ലോ, പക്ഷേ ശരിക്കും ഓർമ്മ വരുന്നില്ല. ശ്രദ്ധയുടെ മുന്നിൽ തോറ്റുകൊടുക്കാതെ തരമില്ലെന്നായി. “അറിയില്ല. സമ്മതിച്ചു. കുട്ടി പറയൂ.”

“അങ്ങനെ വഴിക്കു വാ, മാഷേ. ആനന്ദം മിൽക്ക് യൂണിയൻ ലിമിറ്റഡ്. വേണമെങ്കിൽ കുറിച്ചോളൂ.”

എന്നെ ഒന്നിരുത്തിക്കൊണ്ട് ആണ് അവൾ പറഞ്ഞത്. പക്ഷേ, ആ കളിയാക്കൽ ഞാൻ ആസ്വദിക്കുകയായിരുന്നു. പിന്നെ അവൾ ഒരു കവിതയുടെ വരികൾ ഉരുവിട്ടു:

‘സന്ദേഹത്തിൽനിന്നുദിക്കുന്നു ലോകം,
സന്ദേഹത്താൽ പൂജിതേടുമു;
സന്ദേഹംതാൻ ശക്തി ജഗത്തിൽ, സ്വയം
സന്ദേഹംതാൻ ആനന്ദമാർക്കും’

ഈ കവിത ആരെഴുതിയതാണ്? കോളജ് മാഷ് പറയട്ടെ.”

ശ്രദ്ധ അൽപം ഗൗരവത്തിലാണ്. ഞാൻ ശരിക്കും പരുങ്ങലിലായി. കവിത ഞാൻ പഠിച്ചതാണ്. പക്ഷേ, കവിയുടെ പേര് അങ്ങു ശരിക്കു കിട്ടുന്നില്ല. ഏകിലും തട്ടിവിട്ടു: “വള്ളത്തോൾ.”

അതു കേട്ടതും, ശ്രദ്ധ റോഡിൽ കുത്തിയിരുന്നു പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു. ഏന്റെ ചമ്മൽ പുറത്തറിയിക്കാതെ ഞാൻ മുൻപോട്ടു നടന്നു. അവൾ പിറകിൽനിന്നു വിളിച്ചുപറയുന്നുണ്ടായിരുന്നു: “ശരിയുത്തരം കുമാരനാശാനാണ്, മാഷേ.” ഏന്റെ ചമ്മൽ അവൾ കാണാതിരിക്കാൻ, ഞാൻ തിരിഞ്ഞുനോക്കിയില്ല.

അടുത്ത ദിവസം ഞങ്ങൾ നടന്നുപോകുമ്പോൾ ആ ആറാംക്ലാസ്സുകാരിയുടെ മുന്നിൽ ഞാനൽപം ചെറുതായതായി തോന്നി. കുറെനേരം ഞങ്ങൾ ഒന്നും മിണ്ടാതെ നടന്നു. നിശ്ശബ്ദതയ്ക്കു വിരാമമിട്ട് ശ്രദ്ധ ചോദിച്ചു: “മാഷ് എന്നോടു പിണക്കമാണോ?” “ഹേയ്, അല്ല.”

“എന്നാൽ ഇംഗ്ലീഷ് മാഷോട് ഒരു ഇംഗ്ലീഷ് ചോദ്യം. എന്താ, തയ്യാറാണോ?”

“തയ്യാർ.”

“ഏതു രാജ്യത്തിന്റെ പേര് ഇംഗ്ലീഷിൽ എഴുതുമ്പോഴാണ് വവൽസ് അഞ്ചും ഉൾപ്പെടുന്നത്? യുവർ ടൈം സ്റ്റാർട്ട്സ് നൗ...”

“ഏന്നുവെച്ചാൽ?”

“എന്നുവെച്ചാൽ കുന്തം. ഉത്തരം പറയൂ, മാഷേ.”

“ഞാൻ തോറ്റു. ശ്രദ്ധ പറയൂ.”

“Mozambique.”

അവൾ എന്റെ പുറത്തു തട്ടി സാന്ത്വനപ്പെടുത്തി: “സാരമില്ല, മാഷേ. ടൈ എഗെൻ. പരിശ്രമിച്ചുകൊണ്ടേയിരിക്കൂ. ഏകിൽമാത്രമേ നമ്മൾ ജീവിതത്തിൽ എവിടെയെങ്കിലുമൊക്കെ എമ്പുകയുള്ളൂ.” ഏന്ന് ഒരുപദേശവും. ഞാൻ ഇളിഭ്യനായി. അതിനടുത്ത ദിവസങ്ങളിൽ അവളുടെ ബുദ്ധിപരമായ ചോദ്യങ്ങളായിരുന്നു. കോഹിനൂർ രത്നവും ഐഫൽ ടവറും ടാജ് മഹലും ഡാവിഞ്ചിയുടെ മോണാലിസയും കടന്ന്, അമേരിക്കൻ പ്രസിഡൻറിന്റെ അവധിക്കാലവസതിയായ കാമ്പ് ഡേവിഡ് വരെ. മിക്ക ഉത്തരങ്ങളും അവൾതന്നെ നൽകിക്കൊണ്ടിരുന്നു. കാരണം ശരിയുത്തരങ്ങൾ എനിക്കറിയില്ലായിരുന്നു. സത്യത്തിൽ ശ്രദ്ധ എന്ന ആറാംക്ലാസ്സുകാരി അളക്കാനാവാത്ത

അറിവിന്റെ ഒരു ഗോപുരമായിരുന്നു.

മദ്ധ്യവേനലവധി കഴിഞ്ഞത് സ്കൂൾ തുറന്ന ദിവസം. രണ്ടു മാസങ്ങൾക്കുശേഷമാണ് ഞാനവളെ കാണുന്നത്. നല്ല പ്രസരിപ്പും ഉന്മേഷവും. അവൾ കൂടുതൽ സുന്ദരിയായിരിക്കുന്നു. എന്നോടു പറ്റിച്ചേർന്നു നടന്നുകൊണ്ട്, അവൾ പറഞ്ഞു: “മാഷേ, അയാൾ നന്ദി ഇൻ ക്ലാസ് സെവൻ.”

“കൺഗ്രാറ്റ്സ്, ശ്രദ്ധ.”

“താങ്കൾ യു, മാഷേ.”

ഞാൻ കരുതിയിരുന്ന ഒരു പാർക്കർ പെൻസെറ്റ് അവൾക്കു ഗിഫ്റ്റായി നൽകി. അവൾക്കപ്പോൾ നിധി കിട്ടിയ സന്തോഷം. ഓരോ ദിവസവും ഞങ്ങൾ കൂടുതൽകൂടുതൽ അടുക്കുകയായിരുന്നു. ഒരു ദിവസം അവൾ ചോദിച്ചു: “മാഷ് കല്യാണം കഴിച്ചതാണോ?”

“അതെ.”

“എത്ര നാളായി?”

“നാലഞ്ചു വർഷമായി.”

“കുട്ടികൾ?”

“ഇല്ല.”

“ഞാൻ പ്രാർത്ഥിക്കാം, മാഷേ.”

“എന്തിന?”

“മാഷിന് കുട്ടികളുണ്ടാകാൻ.”

അതിനടുത്ത ദിവസം അവൾ വന്നപ്പോൾ വാഴയിലയിൽ ചുരുട്ടിയ ഒരു പൊതി അവളുടെ കൈയിലുണ്ടായിരുന്നു: “ഇത് അമ്മയുടെ തറവാട്ടുവീട്ടിലെ ഹനുമാൻകോവിലിലെ പ്രസാദമാണ്. ഇതു കഴിച്ചാൽ കുട്ടികളില്ലാത്തവർക്ക് കുട്ടികളുണ്ടാകുമെന്ന് മുത്തശ്ശി പറയുന്നത് ഞാൻ കേട്ടിട്ടുണ്ട്.”

എനിക്കവൾ പ്രസാദം തന്നു. ഞാനത് കൗതുകത്തോടെ വാങ്ങി. അവൾ സ്കൂളിലേക്കു തിരിയുന്നതിനുമുമ്പ് എന്നോട്: “മാഷോട് ഒരു കാര്യം പറഞ്ഞാൽ ചെയ്യുമോ?”

“ശ്രദ്ധ പറയൂ.”

“മാഷിന് പെൺകുട്ടിയാണുണ്ടാകുന്നതെങ്കിൽ എന്റെ പേരിടുമോ?”

“അതിനെന്താ, ഇടാമല്ലോ.”

അവൾ തിരിഞ്ഞ് സ്കൂളിലേക്ക് ഓടുകയായിരുന്നു.

ആ വർഷം ക്രിസ്തുമസ്സവധിക്ക് ഞങ്ങൾ പിരിഞ്ഞു.

ക്രിസ്തുമസ്-പുതുവത്സരാശംസകൾ പരസ്പരം നേർന്ന്, സ്കൂൾ തുറക്കുമ്പോൾ കാണാമെന്ന ഉറപ്പോടെ. ആ ഉറപ്പു പാലിക്കാൻ അവൾക്കായില്ല. വെക്കേഷൻ കഴിഞ്ഞു വന്നപ്പോൾ ഞാനറിഞ്ഞു: ക്രിസ്തുമസ്ദിനത്തിലെ വിനോദയാത്രയിൽ ആതിരപ്പള്ളി ജലാശയത്തിലെ കുഞ്ഞൊഴുക്കിൽപ്പെട്ടു ജീവനറ്റ മൂന്നു കുട്ടികളിൽ ഒരാൾ ഡോ. പ്രഭാകരവർമ്മയുടെ ഇളയ മകൾ...

വൈറ്റില സിഗ്നലിൽ കാർ നിന്നപ്പോൾ ഞാൻ തിരിഞ്ഞുനോക്കി. നിശ്ശബ്ദമായി കരയുന്ന ലേഖയുടെ മടിയിൽ ശ്രദ്ധ ഉറങ്ങുകയാണ്, എന്റെ ശപിക്കപ്പെട്ട മറവിയോടു കലഹിച്ചുകൊണ്ട്.

